

# FEJEZMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve  
egy hóra 10 korona, negyedévre 30 korona,  
fél évre 60 korona, egész évre 120 korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Szent István-tér. 1. Telefon sz. 208

Felelős szerkesztő: Hajós József.

## Rokkantügy és földreform.

Irta: Prohászka Ottokár.

A rokkantak felkarolására nem kell külön buzditanunk senkit; hiszen ezt szent s nagy kötelességül vallja társadalom és állam is. Ha a rokkantak részére felállított intézeteket néztem, azt kell mondanom, hogy a mi lerongyolt államunk igazán megtesz mindent, ami tőle telik. Mikor ezt írom, szemem előtt lebegnek első sorban a rokkantak munkástelepei, amilyen itt Székesfehérváron is látunk; ezeknek felszerelésében, anyaggal s gépekkel való ellátásában az állam ugyancsak nem zsongorikodik; a rokkantaknak az ellátása is igen jó. Ez intézetekben sokan tanulnak meg mesterséget, hamar felszabadulnak s fatujukba s városunkba térve ipart kezdenek, vagy ami nekem sokkal jobban tetszik, szövetkezeti alapon ösztöndíjjal, iparos kolóniát szerveznek s így még sokkal jobban biztosíthatják kenyereiket. E kolóniákat városok mellett — mondjunk egyet mindjárt Székesfehérváron — alakíthatnánk meg; a város adhatja hozzá területet, melyet parcellázva háztelkekre és házikertekre bérbe adna a rokkantaknak; e telkeken kis családjuk élhet; a város megadhatja a munkát, vagy a szövetkezet teheti meg, vagy az egyes rokkant is, ha van benne tökéje.

A legnagyobb nehézséget a mai nehéz viszonyok közt a vagyontalan munkásoknak nyújtandó hitel képezne. Legjobb volna, ha a háziközt erre alakult építési szövetkezetek építenék s az egyeseknek bérebe adnák. Meg kell barátkoznunk azzal a gondolattal, hogy a rokkantak ne akarják a földet örök áron megszerezni, hanem a föld a városé maradjon s ők csak bérletet fizessenek, mely az illető munkás és nevének haláláig terjed. Az esetben, ha a házat az ilyen örökberletű földön ők maguk építették, azt gyermekükre hagyhatják a város és szövetkezet belegyűzésével, vagy lehetne az ilyen ház bizonyos körülmények közt vagy elhalálkozás esetén megváltásnak is tárgya.

A vezető gondolat ebben a földreformban az, hogy mindenkit lehessen házhoz s földhöz juttatni s azt számára biztosítani egész életére nézve, még pedig lehetőleg olcsón. Ez a mai világban lehetetlenség, ha örök áron akaróknak a földet megválni; de annál olcsóbb lesz a földhözjutás, ha örökberlet alapján kapcsoljuk s egyesítjük a munkát s a földet.

## Legújabb telefon és távirati jelentések:

A Nemzeti Sajtótudósító Iroda jelenti:

Győr. Ideérkezett hírek szerint Komáromban a csehek állítólag cseh ellenes összeesküvésre jöttek rá. Szigorú ostrom állapotot rendeltek el, több helyen felszedték az utca burkolatot, barrikádokat és a Dunaparton egyéb védelmi műveket építettek.

Budapest. A mai nemzetgyűlés megnyitása után több interpelláció terjesztettek elő. Nagyobb érdekességre számíthat Ereky Károly képviselőnek a sajtó és a nemzetgyűlés viszonyára vonatkozó interpellációja, amelyet még a mai ülésen megtárgyalnak. A nemzetgyűlés még foglalkozott a bécsi ellenforradalmi pénzeknek ügyével s a vita folyamán Szürecsányi, Huszár és Friedrich szólaltak fel.

Budapest. Oláh Dániel Nemzeti Egyesülés pártjabeli képviselő a közeljövőben interpellációt fog a nemzetgyűlésen a szakszervezeti törvény megalkotása érdekében. Az interpellációra okot szoc. demokrata szakszervezetek terrorja adja meg, mert türhétetlen, hogy egyes üzemekben csak olyan munkásokat engednek dolgozni akiknek szoc. demokrata igazolványuk van, a többiekét pedig kizárják.

A francia lapok élesen kikérik az angolok ellen, hogy a német eseményekkel szemben teljes közönyösséggel viselkednek. Ugy látszik — azt írják — hogy Angliának Németország fizetőképessége a fő s nemso korára még az is megtörténhet, hogy e cél biztosítása érdekében még vissza is kívánják a II. Vilmos féle fizetőképés Németországot.

Francia — jelentések szerint a Ruhr vidékére nem 10.000, hanem 100.000 katonát összpontosítottak a németek.

Ezt az egész örökberletű rendelkezést nem úgy kell érteni, hogy a házat s kertet semmi körülmények közt sem lehetne örök áron megszerezni, hanem csak azt nyomatékozzunk benne, hogy örök áron való vétel nélkül is — amikor aránytalanul

hárson, kerthez s egy darab földhöz jutni s azt — holtomizlak-helykedvelő — érve ezt térről s feleségről megtartani.  
A földreform a gondolata bizonyára még többször vetődik majd föl a rokkantak elletésének kérdése körül.

## Dr. Kuthy József beszéde

az 1920. április 6-án tartott tisztújító közgyűlésen.

Méltóságos Elnök ur!  
Tek. Törvényhatósági Bizottság! Nagyrabecsült Tisztviselő urak!  
Harminckét esztendővel ezelőtt foglaltam el Székesfehérvár szab. kir. város tanácskozó termében, a belvárosi polgárság kifüfütött bizalmából ezt a helyet, ahol most szólásra emelkedem. Azóta — különböző munkákörben — megszakítás nélkül a nemes város kulturájának szolgálatában állok, s ez a hosszú idő ad nekem jogot arra, hogy a jelen tisztújító ülésen tapasztalataim birtokában, immár őszdeborult fejjel, testi erőmben ugyan megfogytokozva, de a közügyek iránt táplált ragaszkodásom ifjai melegségével — mint a törvényhatóság egyik leggrégebbi tagja — megállgatást kérjek.  
Beszédemet, melyben az imént lefolyt hat évnek rövid korrajzát

kívánom nyújtani, a proletárdiktatura bilincseiből szabadult magyar gyermekesereg ajkán kiülőds és reménység között felharsónó dallal kezdem:

Ezer esztendeje annak,  
Hogy a magyarok itt laknak!  
Most akarják, most akarják kiírtani,  
De az isten, a jó isten nem engedi!

Mélyentisztelet Uram! A most élő nemzedéknek adta fel a világok sorát intéző, végcéljaiban kifürkészhetetlen gondviselés azt szavakba nem is fűzhető, hatásaiban borzalmas feladatot, hogy ezer esztendőnek legvéresebb, legátközöttabb instrumán keresztfűkdzje magát. Évszázadoknak nyomora, keservei, küzdelmei szorultak bele ebbe az átkozott, hat esztendőbe s mi, Magyarország hűségese fia, akik sorunk korbácsoló csapásait — a négyéves háborút, a hirhadt népköztársaságot, utána egy rablóbanda nemzetiró garázdalkodásait, majd a sakálók módjára ránk lő szomszédaink fosztogatásait, s mindezek tetéjébe a saját kérgesszívű honfitársainknak kegyetlen árúszóráját — kippadra feszítetlen mind-miad átzenvedtük; méltán kiáltunk fel eszedelva a Magyar Rok Isténhez: "Elég volt!"  
Hisz már egész vajójában beteljesedett rajtunk Kálceynek szavai: "Már s nap a miniat a jövendő!"

A lemult hat esztendőnek gyászából kivátrórságot elnyert Magyarországnak minden családjá. Kivette a városi tisztikar is. A dallás magyar hatóhá, Vida István fősztámvevő, Németh Lajos számvvevő, Csernay Gyula alsztámvevő idegen levegőbe lehették kir hazaszerető lelküket, — örökké áldott telemekelt ellenséges országok hantjai takarják. A huszár harcok között veszett el a városi tanító karnak két értékes tagja is: Pálfi Ferenc és Rónai Elemér. Sasszárnyakon szálljon Székesfehérvár tanácskozó terméből jeltelen sirjakkal föl a törvényhatóság hálás kegyeleto és megemlékezése! — Fogságban szenvedő véreinknek pedig; dr. Koller Gyula árvaszéki jegyzőnek, Megyesi József és Jávör Nándor tanítóknak magyar szívünk dobbanásával mentől előbbszeretnénk, Isten hozott-at mondani!

M. t. Törvényhatóság! Találón mondja a német: "Seltén kommi was besseres nach!"... Halottainkat megsirajtuk, de emlékezetük nyomán nemzeti öndörzetünkön csorba nem esik. A hábógu négy évót ugyan vérző szívvel, de bizó lélekkel, ezeréves határaink sértetlenségébe vetett türhétetlen hittel, s egy vitéz nemzet életéréjéhez kapcsolott reménnyel búzdítottuk végig. S





# A Székesfehérvári Kereskedelmi Bank

## Mérleg-számlája 1919. december 31-én.

Tartozik.

Követel.

VAGYON		K	f.	K	f.	TEHER		K	f.	K	f.
Pénztárkészlet és girókövetelés				1247796	44	Részvénytőke				1000000	
Pénzváltóüzlet értékei				136311	16	Rendes tartalékalap				340000	
Értékpapírok:						Értékpapírfolyam különbözőzeti alap				150000	
4500.000 K 5 $\frac{1}{2}$ % felm. pztzjegy á	100	4500000				Nyuddijalap				234876	41
400.000 K 1926	90	360000				Ösztöndíjalapítvány				2000	
550.000 K 6% magy. hadikölcs.	60	330000				Betétek: takarékpénztári betétkönyve	20378697	19			
300.000 K 5 $\frac{1}{2}$ %	60	180000				folyószámlára	9660640	78	30034337	97	
200.000 K törl.	60	120000				Hitelezők				107257	47
500.000 K 4 $\frac{3}{4}$ % m. kor. jár.	75	375000				Átmeneti tételek				99500	66
156.000 K 4 $\frac{1}{2}$ % m. járadék	85	132600				Nyereség				187369	31
108.000 K törl.	85	91800									
100.000 K p. m. ker. b.k.k.	88	88000									
100.000 K agrár járadék	88	88000									
100.000 K m. lesz. b. zítg.	88	88000									
20 drb. oszt. magy. b. r.	1500	30000									
45 " pesti " ker. b. r.	4000	180000									
200 " magy. lesz. bank r.	500	100000									
10 " pesti bazai l. tak. r.	15000	150000									
70 " egyes. bpesti főv. tak.	1900	138000									
80 " magy. orsz. közp.	1400	112000									
20000 K. pénzint. közp. üzlr. 40%		8000			7066400						
Nyugdíjalap értékei					165932	19					
Pénzüintézeteknél elhelyezett tőkék					13143857	99					
Üzletrés: Székesf. kölos. segélyegylet hetibef.		19867	70								
" " néps. egylet hetibef.		19848	95		397	16	65				
Váltótárca					292940	50					
Jelzálogkölcsonók					741430						
Előleg					60159						
Adósok folyószámlán és fedezet mellett					9140797	89					
Intézeti ház					120000						
					32155341	82				32155341	82

Tartozik.

## Veszteség- és nyereség-számla.

Követel.

VESZTESÉG		K	f.	K	f.	NYERESÉG		K	f.	K	f.
Betétek kamata				408824	25	Nyereség áthozat 1918. évről				13261	62
Folyószámla betétek kamata				146891	70	Kamatok				603710	55
10% betétkamatadó				55571	60	Pénzüintézeteknél elhelyezett tőkék kamata				257856	73
Adó és illeték				46158	35	Értékpapírok jövedelme				216467	17
Tiszti fizetés és nyugdíj				72600		Pénzváltóüzlet nyeresége				18081	59
Üzleti költség				29149	08	Házbejövetelem				4148	88
Leírás: házból		5000				Jutalék				73037	75
váltószámláról		6000									
hadikölcsön											
Nyereség										1187564	29
										1187564	29

Székesfehérvár, 1919. december 31-én.

Zteký János gróf, elnök.

Karl István h. elnök.

Ifj. Pápay Nándor ügyvezető igazgató.

Almássy János főkönyvelő.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G:

Dr. Eisenbarth Károly,

Grünfeld Pál,

csalai Kégl Dezső,

Ifj. Lits Ferenc,

Pető Miksa.

Id. Pápay Nándor,

Pollák Henrik,

Schlammadinger Gyula.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk:

Dr. Pataki Armin,

Dr. Fejér Ferenc,

Dr. Kégl Károly.

### GAMS ANDOR divatáruháza

#### Raktáron tart

mindennemű gypjuszöveteket, rostüm-és felöltő helméket. Nadrágszöveteket, szabókelléket és ur divatcikkekét.

Az árakon feltüntetett árak! — Szabóknak árengedmény.

IDEIGLENES HELYSÉG: Gams János, kész férfi-ruba áruháza, Szögény Masch-utca 4.

### BARDON JÓZSEF ÉS NAGY KÁROLY MERNŐKÖK

#### mérnöki irodája

Székesfehérvár, Lakatos-utca 1.

Vállalják: mezőgazdasági- és erdei vasutak, sodronykötelpályák tervezését és építését, alagsorvezések, rétvontókák, halgazdaságok berendezését, halhiganyozást, birtok fölmérési, parcellázási műveletek végrehajtását.